

Uvnitř čísla

- 2 **Výměna řidičáků vážně**
- 3 **Obětem holocaustu**
- 4 **Novela živnostenského zákona**
- 8 **Černá louka se změní**
- 9 **Napětí roste**
- 10 **Přístavba divadla loutek**
- 12 **Jiří Kandus – lékař a vědec**
- 13 **Příběhy z města železa**

Ostravská radnice!!!

STATUTÁRNÍ MĚSTO OSTRAVA

ČERVENEC–SRPEN 2010

Foto: Multi Development

Nová Karolina roste doslova před očima

Práce na stavbě Nová Karolina, 1. etapa, postupují díky velmi příznivému počasí a nasazení stavebníků velmi rychle kupředu. Tempo na staveništi je patrné. Podle ředitele Multi Development

Czech Republic Luboše Kočího se na stavbě Nové Karoliny denně pohybuje i přes 2 000 pracovníků nejrůznějších oborů, každý měsíc se tu proinvestuje více než 100 milionů korun. Vedle obchodně

zábavního centra, kde jsou dokončeny veškeré základové a nadzemní betonové konstrukce některých částí objektu jsou již na úrovni budoucího terénu, byly v červenci zahájeny práce na objektu

podzemního parkoviště pod budoucím centrálním náměstím. V rámci okolní infrastruktury se podařilo dokončit část komunikací 1. etapy včetně připravenosti pro budoucí trolejbusovou trať. **(o, m)**

Evropa zamíří do Ostravy

V pořadí už 29. mistrovství Evropy ve stolním tenisu, které proběhne od 11. do 19. září v Ostravě, bylo ve čtvrtek 29. července slavnostně vylosováno v Nové radnici. Město Ostrava patří mezi hlavní partnery významného turnaje.

Čestného úkolu rozhodnout o rozdělení družstev mužů a žen do divizí a skupin se ujal náměstek primátora města Ostravy Lubomír Pospíšil, spolu s předsedou České asociace stolního tenisu Zdeňkem Botkem.

Pokračování na str. 15

Druhá přihláška schválena

Zastupitelé města na jednání v červnu schválili podobu druhé přihlášky Ostravy do soutěže o titul Evropské hlavní město kultury 2015 (více na str. 8). Schválili rovněž financování souvisejících staveb v celkové

výši 2 miliard korun. Vyřeší to miliardový úvěr od roku 2013 a zapojení úvěrových zdrojů na projektované stavby do kapitálového rozpočtu města. Druhou miliardu přinesou vlastní příjmy města. **(a, o)**

Město hospodaří dobře, propad příjmů je vyrovnán

Ostrava si v loňském roce úspěšně poradila s dopady ekonomické krize. Město muselo snížit rozpočet a potýkalo se s poklesem daňových příjmů, které byly o 874 milionů korun nižší než v roce 2008 a současně o 374 milionů nižší, než předpokládal upravený rozpočet pro rok 2009. „Díky přebytku hospodaření z roku 2008, krácení rozpočtových výdajů, nerozpočtovaným příjmům a čerpání prostředků od Evropské investiční

banky (EIB) pro spolufinancování projektů s podporou EU se nám podařilo nejen ufinancovat výpadek v daňových příjmech, ale také udržet na běžném účtu volné zdroje v hodnotě 379 milionů korun,“ uvedl náměstek primátora Lukáš Ženatý.

Město výrazně šetřilo. Jedním z opatření bylo 5 % krácení provozních výdajů magistrátu, obvodům, společností s majetkovou účastí města a příspěvkovým organizacím.

Největší část příjmů města je tvořena daněmi. Ty loni činily 5,613 miliardy korun, což bylo 93,7 % upraveného rozpočtu. Další příjmy plynou z pronájmu a prodeje majetku, z úroků na účtech města a z dotačních prostředků od kraje a státu i EU. Rozpočtové příjmy města tak měly hodnotu 7,819 miliardy korun. „Připočítáme přebytek hospodaření z roku 2008, nerozpočtové příjmy a zapojení zdrojů EIB.

Celkově tak disponibilní prostředky města činily zhruba 8,5 miliardy korun,“ vysvětlil náměstek Ženatý.

Největší část výdajů směřovala k zajištění služeb (veřejná doprava, údržba komunikací, sociální služby, zdravotnictví a kultura), dosáhly 8,134 miliardy korun. Pro letošní rok má Ostrava schválený rozpočet ve výši 6,244 miliardy korun, což je přibližně o dvě miliardy méně než loni. **(av)**

OSTRAVA!!! 2015
KANDIDÁT NA TITUL EVROPSKÉ HLAVNÍ MĚSTO KULTURY

2015 ostrava
KANDIDÁT NA TITUL EVROPSKÉ
HLAVNÍ MĚSTO KULTURY

Navigace k parkovištím už naostro!

Poslední červnový den začala fungovat navigace řidičů na volná parkovací místa vybraných parkovišť v centru Ostravy. Navigace patří k pilotní části projektu „Inteligentní dopravní systémy“ realizovaného Ostravou ke zlepšení dopravní situace ve městě. Současně byly do plného provozu spuštěny webové stránky www.doprava.ostrava.cz s aktuálními informacemi o dopravě.

„Pilotní fáze dává základ integrační platformě, nad kterou budou později implementovány další dopravní subsystémy. Podpora Inteligentních dopravních systémů ze strany města by se měla promítnout do zlepšení dopravní situace, rychlejšího a efektivnějšího cestování Ostravanů i turistů městem,“ sdělil náměstek primátora Zdeněk Trejbal.

Ve výhledu jsou další projekty rozvoje tohoto systému v Ostravě, které budou řešit například rozmístění desítek detektorů pro měření v dopravě, vytváření zátěžových map, optimalizaci

Navigační tabule navádějí v centru Ostravy řidiče na parkoviště

signálních plánů křižovatek, havarijní situace a podobně.

Parkovací navigační systém představuje tři desítky navigačních tabulí pro vybraná parkoviště nebo oblasti s více parkovišti. V současné době systém pomáhá navigovat řidiče na více než 1 800 parkovacích míst. Pilotní část projektu Inteligentní dopravní

systémy je z 50 % financována městem Ostravou – 17 milionů korun, stejnou částkou se na něm podílí švédská společnost Saab.

„Jsem rád, že jsme dodrželi slovo. Pevně věřím, že pořádek a organizace v dopravě je dobrým předpokladem evropského města kultury, o které usilujeme,“ dodal náměstek primátora Vojtěch Mynář. (vk)

Ozónování ulic

Ve dnech s teplotami nad 26 stupňů Celsia se kromě čištění a kropení silnic provádí také ozónování. Na nadlimitní čištění a kropení krajských silnic přispívá speciální dotace schválená zastupitelstvem města (12 900 tisíc Kč). V horkých dnech jsou čištěny i silnice v majetku Ostravy. „Dotaci jsme poskytli na snížení znečištění ovzduší, je ovlivňováno právě čistotou komunikací. K rozhodnutí nás vedly i závěry z jarní konference k čistotě ovzduší,“ vysvětlil náměstek primátora Vojtěch Mynář. (vk)

Opatření pro lepší ovzduší

Odbor ochrany životního prostředí Magistrátu města Ostravy vypracoval materiál Konkrétní opatření k zlepšení kvality ovzduší na území statutárního města Ostravy. Obsahuje rovněž konkrétní opatření pro zlepšení kvality ovzduší v Ostravě.

„Materiál jsme rozdělili do několika kapitol, uvádějících jednotlivé oblasti, které nejvíce ovlivňují kvalitu ovzduší ve městě. Jsou jimi zejména lokální topeniště, velké zdroje znečištění ovzduší a dopravní infrastruktura. V kapitole Zeleň jako opatření pro zlepšení kvality ovzduší na území statutárního

města Ostravy se zabýváme celkovým financováním zeleně na území města. V jednotlivých částech hodnotíme současný stav a zároveň uvádíme návrhy konkrétních opatření, které by vedly k snížení znečištění ovzduší na území statutárního města Ostravy. Závěr patří finančním nákladům, které potřebujeme k financování těchto konkrétních opatření,“ řekl náměstek primátora Dalibor Madej. Celý materiál si můžete přečíst na webových stránkách města Ostravy. Najdete jej pod odkazem Životní prostředí, který se nachází na hlavní straně www.ostrava.cz. (vk)

Řidiči, s výměnou průkazů neotálejte!

Povinná výměna řidičských průkazů vázne. Odbor dopravně správních činností (DSC) Magistrátu města Ostravy upozorňuje na nutnost výměny řidičských průkazů (ŘP) občany bydlící ve správním obvodu města Ostravy, ke kterému přináležejí také obce Čavisov, Dolní Lhota, Horní Lhota, Klimkovice, Olbramice, Stará Ves nad Ondřejnicí, Šenov, Václavovice, Velká Polom, Vratimov, Vřesina

a Zbyslavice. Jde o ŘP vydané v době od 1. ledna 1994 do 31. 12. 2000, musí se vyměnit do 31. 12. 2010. K 2. červenci zbývalo ještě vyměnit přes 19 tis. řidičských průkazů. Tato druhá vlna výměny průkazů se většinou týká občanů v produktivním věku mezi 30–50 lety (více než 60 %), u kterých se předpokládá, že řidičské průkazy aktivně využívají. Žádost o výměnu řidičského průkazu je možné podat u odboru dopravně

správních činností, oddělení provozu autoškol a evidence řidičů, Magistrát města Ostravy, ul. 30. dubna 35/635 Moravská Ostrava. Občan si musí kromě řidičského průkazu přinést doklad totožnosti a 1 fotografii o rozměrech 3,5 x 4,5 cm. Výměna ŘP je osvobozena od správního poplatku. Občané se mohou objednat na konkrétní den i hodinu na čísle 844 12 13 14. Informace také na www.esmo.cz. (r)

Proplácení skončilo

Také v Městské nemocnici Ostrava skončilo 30. června vyplácení regulačních poplatků, jak o tom rozhodli městští zastupitelé. Ostrava od loňského dubna hradila za pacienty pouze třicetikorunové poplatky za návštěvu u lékaře. Představuje to částku přibližně 2,5 milionu korun, z toho 1,5 milionu korun činí poplatky a téměř milion pak náklady spojené s jejich úhradou (platy pracovníků apod.). (r)

Milióny pro děti

Město Ostrava vložilo prvních pět milionů korun do Fondu pro děti ohrožené znečištěným ovzduším. Především děti z Radvanic, Bartovic, Moravské Ostravy, Přívozu, Mar. Hor a Hulvák budou moci letos na podzim vyjet do zdravějšího prostředí. Do fondu mají přispět i další instituce do výše 15 milionů. Po prázdninách mohou ZŠ a MŠ uplatňovat požadavky na ozdravné pobyty, schvalovat je bude ustavená komise a zastupitelstvo. Vkladem 2 milionů Kč pomohly OKK Koksovny, Dalkia přidala 100 tisíc korun. (r)

Zase jsme nejlepší

Jednotné kontaktní místo (JKM) odboru živnostenský úřad Magistrátu města Ostravy se umístilo jako první v kvalitě a rychlosti reakce na dotazy či služby. Ministerstvo průmyslu a obchodu tak testovalo všech 15 JKM v celé republice.

Kontaktní místa byla zřízena loni s cílem pomoci zájemcům o informace potřebné pro podnikání v zahraničí. Jeho pracovníci dokáží poradit i v problémech se zahraničními úřady nebo bankami, ale také při reklamaci zboží zakoupeného v cizině. Služby jsou poskytovány bezplatně. (ik)

Chcete pomoci?

Další humanitární sbírku pořádá Charita Ostrava ve spolupráci s Diakonií Broumov v pondělí 6. září. Na nákladním nádraží ČD na křižovatce ulic Mariánskohorská a Cihelní v Ostravě budou od 9 do 18 hodin přistaveny vagony, kam mohou lidé předávat oblečení, lůžkoviny, ručníky, látky, nádoby, příkrývky, obuv či dětské hračky, samozřejmě čisté a nepoškozené, vše zabalené pro transport. Nepřijímají se spotřebiče, nábytek, kola, kočárky a znečištěný či vlhký textil. (r)

Čestným občanem Ostravy Jiří Kandus, Ceny města in memoriam Janu Balabánovi a Jiřímu Královi

Zastupitelé ocenili osobnosti města

Poslední červnovou středu byly na jednání zastupitelstva slavnostně uděleny Ceny města Ostravy in memoriam Janu Balabánovi a Jiřímu Královi a čestné občanství města Ostravy Jiřímu Kandusovi. Ocenění předal primátor Petr Kajnar.

Čestné občanství města Ostravy převzal u příležitosti svého 80letého jubilea doc. MUDr. Jiří Kandus, CSc. Lékař a vědecký pracovník titul získal za mimořádný vědecký přínos se vztahem k městu Ostrava v oblasti lékařského výzkumu. Portrét J. Kanduse přinášíme na straně 12 v rubrice O lidech s lidmi.

Cenu města Ostravy in memoriam zastupitelé udělili spisovateli Janu Balabánovi, který letos 23. 4. náhle zemřel ve věku 49 let. Ocenili jeho mimořádný umělecký přínos pro město Ostravu. Cenu převzala vdova po spisovateli Petra Sasínová.

Rodák ze Šumperka žil od útlého dětství v Ostravě. Byl považován za kulturní osobnost ostravské kultury a jednoho z nejnadanějších a nejvýraznějších českých prozaiků současnosti. Jeho sbírka existencionálních povídek Možná, že odcházíme byla v anketě Lidových novin vyhlášena Knihou Magnesia Litera za prózu a nominaci na Státní cenu za literaturu 2004.

Cenu města Ostravy in memoriam zastupitelé udělili u příležitosti 100. výročí narození plk. Jiřímu Královi, stíhacímu pilotovi, který za druhé světové války padl ve Francii. Cenu převzal jeho nejbližší příbuzný Jaroslav Král. Jiří Král, rodák z Polanky n. O., po německé okupaci ČSR v roce 1939 uprchl do Polska. Po napadení Francie bojoval na její straně proti hitlerovskému Německu. Při jednom z bojových letů

Ceny města Ostravy převzali (zleva) Jaroslav Král, příbuzný letce Jiřího Krála, Petra Sasínová, vdova po spisovateli Janu Balabánovi. Čestným občanem Ostravy se stal lékař Jiří Kandus.

byl 8. 6. 1940 u Monneville sestřelen. Plukovník Král byl nositelem čs. a francouzského válečného kříže a dalších vyznamenání. Na počest

válečného hrdiny je v městském obvodu Ostrava-Polanka na jeho rodovém domě v části Janová umístěna pamětní deska. (vi)

Destičky pro oběti holocaustu

Na počátku června se v ostravských ulicích objevily malé destičky, tzv. stolpersteine, které připomínají místa, kde před válkou bydlely oběti holocaustu. Destičky nechali

Mosazné destičky v ulicích Ostravy připomínají oběti holocaustu.

vyrobit potomci obětí, kteří dnes žijí po celém světě. Položení destiček 10. června se zúčastnilo několik potomků, kteří přijeli většinou z Rakouska. Další téměř čtyřicet z Velké Británie, USA, Kanady i zemí východní Evropy – navštívilo Ostravu na konci června. Kromě přijetí na radnici města si vyslechli koncert v Rothschildově zámečku ve Vítkovicích, navštívili Dům umění, kde byly vystaveny práce některých významných židovských autorů, ostravských rodáků.

V Ostravě se sešli členové židovských rodin z různých částí světa, z nichž mnozí se tu viděli vůbec poprvé. Zasluhu na tom má

především sdružení Ostravaci se sídlem v Kingstonu u Londýna. Loni se představitelé sdružení zúčastnili odhalení památníku obětem holocaustu u hlavního nádraží v Ostravě. U té příležitosti se obrátili na město Ostravu se žádostí o souhlas se zřízením mosazných destiček, na nichž jsou uvedena jména některých obětí holocaustu, datum jejich narození a úmrtí v koncentračních táborech. Stovky takovýchto kamenů byly rozmístěny ve městech a vesnicích v Německu a v Rakousku, v České republice jsou již v Praze a v Kolíně. V Ostravě je 27 destiček ve Vítkovicích, Moravské Ostravě a Přívozu. (vk)

Za Janem Pavlíčkem

Čestný občan Ostravy plukovník ing. Jan Pavlíček zemřel 12. 6. ve věku 92 let. Veterán 2. světové války byl nositelem řady čs. a zahraničních vyznamenání. Po válce pracoval jako báňský inženýr a důlní měřič v OKR. Čest jeho památce!

Odešel Václav Roubíček

Dne 14. 7. zemřel ve věku 66 let prof. ing. Václav Roubíček, CSc. V letech 1997-2003 byl rektorem VŠB-TU, od roku 2002 šest let senátorem Parlamentu ČR. Významná byla jeho vědeckovýzkumná činnost doma i v zahraničí. Čest jeho památce!

Poslední žijící účastník transportu do Niska

Otto Winecki na radnici

Na radnici města Ostravy přijal 13. července náměstek primátora Lukáš Ženatý posledního žijícího účastníka transportu Židů z Ostravy do koncentračního tábora v Nisku nad Sanem Ottu Wineckého – Windholze s manželkou Krystynou.

„Bylo mi šestnáct a půl roku, když mne, bratra a mého otce naložili 28. října 1939 v polské Ustroni do vagonu, který byl připraven k transportu do Niska. Odtud se nám podařilo utéct k sovětským hranicím,“ vzpomíná Otto Winecki. Na sovětské straně je čekalo nejprve vězení, pak pobyt ve Lvově. Protože nechtěli přijmout sovětské

občanství, byli převezeni na Sibiř do gulagu. Odtud byli zásluhou generála Sikorského vysvozeni. Oba mladí chlapci v roce 1943 narukovali do divize polské armády. S ní došel Otto až do Berlína. Nejprve zůstal vojáčkem, v jeho životopisu je ale rovněž pět let ve funkci kulturního ataše polského velvyslanectví v Praze. V roce 1968 se však musel s ženou a dvěma malými dcerami z Polska nuceně vystěhovat do Austrálie, kde žije dodnes. Do Polska se mohl poprvé znovu podívat až v roce 1988, od té doby přijíždí s manželkou v dvouletém intervalu. Za toto období stačil v Ustroni zařadit

památník na místě bývalé synagogy, obnovit hroby předků, přenesené z místního židovského hřbitova, který byl z podstatné části překryt rychlostní komunikací.

A jeho vztah k Ostravě? „Maminka pocházela z Michálkovic, kam jsem často a rád jezdil za svým dědečkem. Příbuzenstvo jsme měli po všech okolních městech. Takže vztah ke zdejšímu kraji mám velice osobní,“ říká Otto Windholz – Winecki, který zůstal jediným žijícím Židem z Ustroně a jak podle svých bádání potvrdil historik Mečislav Borák, zřejmě posledním žijícím účastníkem transportů do Niska. (vk)

střípky!!!

SPOLEČNÝ TROLEJBUS.

První česko-ukrajinský trolejbus „Cegelec T701 AC“ pokřtili

10. 6. před Radnicí města Ostravy vicepremiér Ukrajiny Viktor Tichonov (na snímku vlevo) a primátor města Petr Kajnar. Pohon trolejbusu zajišťuje elektromotor o výkonu 175 kW z produkce společností Cegelec, Pragoimex, Dopravní podnik Ostrava a ukrajinské firmy Bogdan. Vozidlo s kapacitou 117 míst, z toho 29 pro sedící cestující, je určeno zejména pro trhy na Ukrajině, v Bulharsku, Rumunsku a pobaltských zemích. Projekt vznikl také díky partnerství měst Doněcka a Ostravy. **(vi)**

NOVÁ JÍDELNA ZŠ. V městském obvodu Krásné Pole byl 23. 6. slavnostně zahájen

provoz nové jídelny v areálu základní školy. Stavbu za více než 25 milionů korun, zahájenou vloni v srpnu, financovalo ze svého rozpočtu město Ostrava. Slavnostního otevření provozu se zúčastnil náměstek primátora Dalibor Madej. Novostavba jídelny je přímo propojená s budovou základní školy. Objekt byl navržen pro přípravu 450 jídel denně. Jídla bude sloužit nejen žákům a učitelům ZŠ, ale i dětem z mateřské školy. Obědvat zde mohou i externí strávníci. **(vi)**

MINISTR DROBIL NA RADNICI.

Nový ministr životního prostředí Pavel Drobil (na snímku vpravo)

zavítal 29. 7. do Nové radnice, kde absolvoval jednání s náměstkem primátora Daliborem Madejem. Na tiskovém brífinku ministr zdůraznil, že hlavním tématem jeho návštěvy je příprava a realizace opatření, jejichž cílem je zlepšení stavu ovzduší v regionu. Řeč přišla na projekt, kterým chce vedení města přispět k ozdravení životního prostředí, na zpoplatnění dálnice, sanaci ropných lagun i na žalobu na stát pro špatný stav ovzduší ve městě. Ostrava očekává účinnější podporu ze strany státu i od nového vedení ministerstva. **(vi)**

NÁŠ ELEKTROBUS JE PRVNÍ!

Vozový park městské hromadné dopravy v Ostravě se rozrostl

o nový druh vozidla – elektrobus SOR EBN 10,5. První v ČR a ve střední Evropě! Náměstek primátora Vojtěch Mynář (vpravo na snímku L. Vidličky) a ředitel DPO František Kořínek v úterý 2. 8. elektrobus slavnostně vypravili do ostrého provozu. Z náměstí Republiky vyjel ve 13.15 hod., přesně podle jízdního řádu, na svou první jízdu na lince 38. Výrobce je SOR Libchavy, kompletace vozidla proběhla v DPO. Ve voze je 19 míst k sezení a 66 k stání. Dojezd má od 110 do 160 km. Maximální rychlost je 80 km/h. **(vi)**

Kontroly už mají výsledky**Živnostenský úřad**

Pracovníci živnostenského úřadu Magistrátu města Ostravy už od roku 2007 pravidelně kontrolují provozovny, kde se přímo od občanů vykupují druhotné suroviny. Z ostravských ulic, silnic a chodníků byly zcizeny desítky kovových kanálů, poklopů a mříží, ohrožuje to zdraví občanů, bezpečnost silničního provozu a navíc vznikla vysoká škoda městu Ostrava, správě silnic a chodníků. Kontroly sběren jsou proto nutné.

Jen v letech 2007 až 2009 pracovníci oddělení kontroly ŽÚ navštívili všechny provozovny na území okresu Ostrava-Město, kde se vykupují druhotné suroviny od občanů. Celkem se v tomto období uskutečnilo 235 kontrol podnikatelských subjektů, které mají živnostenská oprávnění k provozování živnosti vázané podnikání v oblasti nakládání s nebezpečnými odpady a oborem živnosti volné nakládání s odpady (vyjma nebezpečných). Bylo zjištěno několik desítek porušení živnostenského a dalších zákonů. Celkem bylo v těchto provozovnách uloženo 33 pokut v celkové výši 96 500 Kč. Pro větš

efektivitu kontrol bylo mnoho těchto akcí provedeno ve spolupráci s Policií České republiky, Městskou policií Ostrava, ČOI a dalšími orgány státní správy.

Kontroly provozoven, které vykupují druhotné suroviny od občanů, budou probíhat i v dalších měsících. Mnozí podnikatelé si uvědomili závažnost problému, který může nastat, když na silnici či chodníku chybí kanálový poklop, a tak na vstupních vratech informují zákazníky, že tyto zcizené komodity nevykupují. Je potěšitelné, že podnikatelé důsledněji dodržují své povinnosti vyplývající z živnostenského zákona a řádně vedou evidenci osob, od nichž druhotné suroviny vykupují.

Případ zjištěný při nedávné kontrole ukazuje, že ne všichni zákony respektují. Podnikatel provozující sběrnou, která kovy vykupuje bez předepsaných náležitostí, se musí připravit na prošetření policií, ale také na pokutu od živnostenského úřadu ve výši několika desítek tisíc korun. V případech, kdy není řádně vedena evidence o výkupu, může živnostenský úřad přistoupit i ke zrušení živnostenského oprávnění.

Tomáš Klouzal

Novela živnostenského zákona

Živnostenský zákon je od 1. srpna novelizován zákonem č. 155/2010 Sb., kterým se mění některé zákony ke zkvalitnění jejich aplikace a ke snížení administrativní zátěže podnikatelů.

Ulehčení v administrativě pozná podnikatel zejména při ohlášení živnosti a oznamování změn. Ohlašovatel již nebude uvádět datum vzniku živnostenského oprávnění; vznik je stanoven vždy ohlášením. Rovněž bylo vypuštěno oznamování data zahájení, popř. ukončení provozování živnosti. Právnícká osoba nemusí přikládat výpis z obchodního rejstříku, pokud je v něm již zapsána. Změny, které jsou již zapsány v základních registrech, v obchodním rejstříku nebo informačním systému evidence obyvatel, již nemusí podnikatel oznamovat živnostenskému úřadu. Došlo i ke změně při posuzování bezúhonnosti. Aby nebyla osoba považována za bezúhonnou, musí spáchat úmyslný trestný čin v souvislosti s podnikáním anebo s předmětem podnikání, o který žádá nebo ohlašuje. Sporná možnost „absolutního zákazu“ již byla vypuštěna.

Ze zákona o ochraně spotřebitele byla převedena povinnost oznamovat při ukončení provozování živnosti v provozovně adresu, kde lze vypořádat případné závazky vč. její změny po dobu min. 4 let. Ke zmírnění došlo při způsobu prokazování způsobu nabytí prodávaného zboží nebo materiálu – příslušné doklady již nemusí být k dispozici přímo na provozovně nebo jiném místě zákonem určeném. Podstatně byl změněn přístup k ohlašování přerušování provozování živnosti. Zákon již nestanoví, kdy je tak podnikatel povinen; záleží jen na jeho vůli, zda přerušování ohlásí. Výjimka v povinnostech a podmínkách, které by jinak musel podnikatel splňovat, však platí pouze v případě, že přerušování je ohlášeno.

Závažnou a „napravující“ změnou je i nová úprava týkající se živností „Ostraha majetku a osob“ a „Služby soukromých detektivů“. Spočívá zejména ve vypuštění zvláštního posuzování bezúhonnosti, zvláštní úpravy obsahu těchto živností, podmínky zdravotní způsobilosti a změně ve způsobu možného splnění podmínek odborné způsobilosti.

Karel Dědic

U svinovských mostů pozor – zvyšte opatrnost

Rekonstrukce začíná

Součástí celkové revitalizace přednádražního prostoru ve Svinově, která je rozdělena do dvou hlavních etap, je také demolice starého plata, kde sídlily obchody. První fáze obnovy tohoto dopravního uzlu byla ukončena na jaře roku 2006, nádraží je po rekonstrukci a přibyla nová nádražní budova. Do konce srpna má začít druhá etapa proměny lokality, pro kterou Regionální rada Moravskoslezsko ze svého rozpočtu vyčlenila částku 560,9 milionu korun, což představuje 91,98 procenta z celkových výdajů města Ostravy (město

dorovná projekt do výše 613 milionů korun). Druhá etapa má být ukončena ve II. polovině roku 2012. Samotná demolice plata má trvat 11 týdnů od předání staveniště.

Zásadní proměna tak velkého a rušného prostoru znamená pro občany určitá rizika. Pohyb v okolí svinovských mostů vyžaduje od nich obezřetnost, je nutné, aby cestující respektovali vymezené komunikační prostory vymezené pro chodce ve staveništi. Podrobnější informace o projektu naleznete na www.ostrava.cz.

Vizualizace budoucí podoby svinovských mostů napovídá, jak moderně bude lokalita řešena.

Domem roku se stal ELSTAV

Šestnáctý ročník soutěže o ostravský Dům roku vyvrcholil 17. června vyhlášením výsledků. Porota jako vítěze vybrala polyfunkční dům ELSTAV lighting s. r. o. na Výstavní ul. 108 ve Vítkovicích (na vedlejším snímku). Ceny vítězi a dalším umístěným stavbám předal náměstek primátora Dalibor Madej. Ze 14 přihlášených staveb dokončených a uvedených do provozu v letech 2008-09 porotu u vítězné budovy oslovilo skloubení

efektivního architektonického řešení s efektivním investorským záměrem. Ceny pro vítěze, bronzovou pamětní desku a finanční odměnu, převzali jednatel investorské firmy Vladimír Pavlík, autoři architektonického řešení Tomáš Bindr, Vojtěch Šimčík a Soňa Mazurová za dodavatele Beskydskou stavební z Trince. Druhé místo získala administrativní budova VAE CONTROLS na Sasíkově ul. ve Slezské Ostravě. (vi)

Spolupráce firem s univerzitou má úspěch

Nové technologické centrum Ostrava se začíná budovat v Ostravě-Vítkovicích nákladem necelých 50 milionů korun. Na jeho postavení získal klastr 17 ostravských firem specializujících se mimo jiné na nové technologie v oblasti energetiky dotaci z evropského Operačního programu Podnikání a inovace „Prosperita“ ve výši necelých 21 milionů korun, další více než 3 miliony korun přidá stát. Polovinu celkových nákladů budou hradit zúčastněné průmyslové firmy z regionu. Na projektu se vědeckými kapacitami podílí Vysoká škola báňská-Technická univerzita Ostrava a také výzkumné ústavy.

Technologické centrum je tak přirozeným vyústěním několikaleté spolupráce firem s technickou univerzitou. Před pěti lety se spojily v klastr, protože jejich výzkumné možnosti jsou samozřejmě omezené. Většina středních průmyslových podniků se musí především soustředit na produkci. Potřebují však i výzkum a následný vývoj nových technologií s vysokou přidanou hodnotou. Jen samotné centrum by mělo během příštích pěti let přinést na 50 nových míst, z toho zhruba 20 v dělnických profesích a 30 pro absolventy

vysokých škol, kteří se svými pracemi budou podílet na vývoji nových technologií. Součástí nového centra

bude vědecko-technologický park umístěný přímo v průmyslu s možností napojení na energetické sítě,

komunikace i železnici. Bude sídlit v budově na křižovatce ulic 1. máje a Pohraniční. V další etapě zahrne centrum na sousedících pozemcích dvě haly s poloprovozními laboratorii. Firmy už mají rozpracováno devět projektů za celkem 82 milionů korun. K neaktivnějším patří společnosti Arrow line, a. s., Dodávky automatizace, spol. s r. o., Strojírny Bohdalice, a. s., VÚHŽ, a. s. Dobrá, Frýdecká skládka, a. s., Wastech, a. s. a VŠB-TU Ostrava. Sdružení firem, vysoké školy a výzkumných ústavů se soustředí například na energetické využití odpadu šetrně k životnímu prostředí. Projekt je součástí strategického plánu rozvoje města Ostrava. První etapa projektu výstavby má být hotová ještě letos, projekt se dokončí příští rok. Dlouhodobý rozvojový záměr centra zahrnuje i aplikaci nových a v poloprovoze odzkoušených technologií do praxe. „Mladí lidé, především absolventi vysokých škol, tu najdou pracovní místa, nebudou tak utíkat z Ostravy,“ upozorňuje Dalibor Madej. Z titulu své funkce náměstka pro životní prostředí považuje za významnou i skutečnost, že většina vývojových úkolů centra se týká získávání energie ekologicky šetrnými postupy. (iga)

Stará budova na křižovatce ulic 1. máje a Pohraniční se zanedlouho promění v moderní centrum. Foto: Ivana Gračková

Kriminalistická technika patří k nejzajímavějším oborům

Už padesát let existuje v Ostravě oddělení kriminalistické techniky Policie ČR. V rámci oslav se v červnu uskutečnil křest ojedinělé publikace s pracovním názvem Kronika ostravských techniků.

O stabilitě a odbornosti tohoto oddělení svědčí skutečnost, že se za padesátiletou existenci vystřídali ve vedení jen čtyři šéfové. Celé čtvrtstoletí například vedl ostravské techniky Josef Kvapil, před šestnácti lety jej vystřídal nyní nejvyšší vedoucí Aleš Tancer. V současné době digitální fotografie a dalších vyspělých technických pomůcek se podle kriminalistů dá

s dokumentační technikou doslova kouzlit. Stopu na místě činu nestačí však jen nalézt a správně zajistit, ke slovu přicházejí také znalci a specialisté odboru kriminalistické techniky a expertiz Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje.

Publikace obsahuje začátky kriminalistického oddělení, ale především technický vývoj této ojedinělé odbornosti, kterou krimi technika bezesporu je. Publikace také přibližuje činnost techniků v rámci spolupráce v Integrovaném systému ochrany movitého kulturního dědictví s Národním památkovým ústavem, pracovištěm v Ostravě.

Málokdo z laické veřejnosti si uvědomuje, že práci „krimitechnika“ nelze na místě činu nahradit či opakovat nebo odložit například kvůli nepříznivému počasí či jiným okolnostem.

Brožuru doplňují fotografie jednotlivých oborů kriminalistického zkoumání, jsou zmíněny zajímavé ostravské případy. Historii práce tohoto oddělení kriminalistů dokumentují i ukázky předmětů archívovaných z jednotlivých kauz. Nechybějí podrobnosti například k případu loupeže na poště maskovanými ozbrojenými pachatelé, krádeže se statisicovými hodnotami a podobně. (d)

Pejscí měli ‚party‘

V červnu se v areálu útulku pro nalezené psy v Ostravě-Třebovicích uskutečnilo v pořadí již XII. setkání pěstounů psů z tohoto útulku, který spadá pod městskou policii. Na setkání přišlo 36 psů se svými „páníčky“. Titul „Útulkový krásevec“ obdržel Čiperka pěstounky J. Ševčíkové, titul „Třebovicový šikula“ pak Čip K. Kuřavové. V soutěži o Nejkrásnějšího junióra zvítězil Ťapka J. Glombička, Nejkrásnějším veteránem se stal Filípek J. Salgy a Cenu diváků si odnesla Kačenka Š. Somerlíkové. Návštěvníci si prohlédli útulek, pro děti byly připraveny soutěže. (d)

Ilustrační foto MPO

Letní prevencí čelíme rizikům

BEZPEČNĚJŠÍ OSTRAVA!!!

Léto je v plném proudu, a tak znovu připomeňme některá rizika s ním spojená. Patří k nim například zabezpečení bytu před odjezdem na dovolenou. Poproste o dohled své blízké, příliš svůj odjezd neohlašujte, nechte si v době nepřítomnosti

vybírat poštovní schránku a nenechávejte zatažené rolety.

Při pobytech u vody nenechávejte své věci a doklady bez dozoru. Platí to i při pořádání velkých akcí pod širým nebem, tam se to nenechavci jen hemží a ti netouží po kulturních zážitcích, spíše po vašich peněženkách.

Kapitolou samou o sobě je pak předcházení nejrůznějším zdravotním

komplikacím a úrazům. Nepřeceňujte své síly, přizpůsobujte program svých letních fyzických aktivit počasí a dbejte bezpečnostních rad. Striktně dodržujte všechna doporučení, příkazy a zákazy fundovaných osob. Při cestách do zahraničí si vždy sjednejte úrazové pojištění a pojištění léčebných výloh. Dělejte vše pro to, aby se čas letních radovánek v okamžiku nezměnil v noční můru. (p)

stalo se

CHYTILI NÁSILNÍKA. Mladá žena s krvácejícím obličejem přivolala strážníky a sdělila jim, že ji bezdůvodně ranou do obličeje napadl muž tak silně, že upadla a ještě se uhodila o lavičku. Strážníci přivolali sanitku. Před jejím příjezdem se objevil 27letý muž, kterého poškozená označila jako pachatele. Muž chtěl utéct, ale strážníci ho dostihli a předali policistům.

UTÍKALI A LHALI. Hlídka městské policie spatřila v Ostravě-Hrabůvce dva utíkající muže (26 a 29 let). Ti tvrdili, že utíkají před několika muži, kteří je chtěli napadnout. Dorazili však i policisté a potvrdili, že muži jsou podezřelí z napadení hostů v nedaleké herně, a oba výtečníky si od strážníků převzali.

KDO MŮŽE OKRÁDAT DĚTI?

Dětské centrum Domeček v Zábřehu, zdravotnické zařízení, jehož zřizovatelem je město Ostrava, poskytující zdravotní, výchovnou a sociální péči dětem ve věku do 3, případně 5 let, navštívili v průběhu července zloději. Zaměřili se na venkovní vybavení zahrad na Jedličkově a Rýparově ulici. Odnесли si kompletní nebo části hracích domečků, skluzavky, trampolíny, poníčky či ploty aj. za zhruba 60 tisíc korun. Případ byl oznámen MP Ostrava, vyšetřuje jej Policie ČR.

RVALI SE V RESTAURACI.

Operátor na tísňové lince přijal oznámení o rvačce v restauraci v Moravské Ostravě. Strážníci na místě zjistili, že 19letý mladík nejprve slovně napadl a poté polil pivem přítelkyni druhého 24letého muže, a to bylo příčinou rvačky. Oba aktéři měli krvácející poranění na rukou, když rozbili několik sklenic a skleněnou vitrínu v restauraci, starší měl navíc zlomený přední zub. Strážníci přivolali na místo sanitku a Policii ČR, která dále událost šetří. (d)

rádi zveřejňujeme

Chtěl bych poděkovat všem policistům, kteří mi v polovině června pomohli najít 2,5letého syna. Ztratil se v Ostravě-Hrabůvce v okamžiku, kdy jeho maminka platila nákup u pokladny. Pocit obrovské úlevy, když auto městské policie přivázelo našeho syna, se vůbec nedá popsat. Jiří Vála

Srdečně zveme širokou veřejnost na XIII. ročník

Mezinárodního setkání jízdních policí

Uskuteční se v sobotu 28. srpna v zadní části Komenského sadů od 12.30 hodin, vstup z Hrušovské ulice. Strážníci a policisté na koních se utkají v parkurovém a zrcadlovém skákání a v policejním parkuru. Bohatý program i pro děti.

Internetová soutěž v rámci kampaně města Uč se jazyky, má své vítěze

Mladí nás potěšili znalostmi

Kampaně Uč se jazyky realizovaná z iniciativy města Ostravy, vyvrcholila poslední červnové úterý předáním hlavních cen výhercům internetové soutěže. Soutěže, která v osmi kolech se třemi desítkami otázek probíhala na portálu www.ucsejazyky.cz, se zúčastnilo 1 341 žáků a studentů ostravských škol.

Primátor Ostravy Petr Kajnar, který s náměstkem primátora Lubomírem Pospíšilem ceny předával, zdůraznil význam studia cizích jazyků. Jazyková výbava je dnes pro mladé lidi hledající uplatnění na trhu práce klíčová. Pro řadu zahraničních investorů působících na Ostravsku jsou jazykové znalosti rozhodujícím kritériem.

Mezi hlavní ceny soutěže patřily různé formy jazykových kurzů, notebook, mobilní telefony, poukázky na módní oblečení a sportovní potřeby nebo vstupenky na festival Colours of Ostrava, do multikina, divadel, na koncerty. Dvě stovky výherců získaly ceny v hodnotě více než 300 tisíc korun.

Výherkyní hlavní ceny, pobytového jazykového kurzu v zahraničí v hodnotě 30 tisíc korun podle vlastního výběru, se stala 22letá

Primátor Petr Kajnar a náměstek primátora Lubomír Pospíšil předávají druhou cenu soutěže Uč se jazyky Agátě Háblové.

Terezie Belavá z Palkovic. „O soutěži jsem se dozvěděla z webových stránek HC Vítkovice,“ prozradila studentka prvního ročníku magisterského studia oboru Národní hospodářství na Ekonomické fakultě VŠB-TUO. „Anglicky se učím od střední školy. Intenzivní jazykový kurs jenom vítám. Kam pojedete? Nejsem ještě rozhodnutá. Vůbec jsem to nečekala!“

Internetové stránky www.ucsejazyky.cz, které kromě soutěže přinášely informace o možnostech výuky cizích jazyků na všech typech ostravských škol, přilákaly od ledna t. r. více než 85 tisíc návštěvníků. Jak zdůraznil zástupce pořadatele soutěže René Kühn ze společnosti Ian Derson advertising, od září se portál promění. Nabídne mimo jiné přímou možnost výuky cizích jazyků. (vi)

Studium v seniorském věku je i přínosem

Je odborně prokázáno, že studium, četba i učení se novým faktům mohou seniorům významně osvěžit myšlení i paměť a udržet je mentálně na kvalitní úrovni do vysokého věku. Významně k tomu přispívá studium na tzv. univerzitách třetího věku. Nabízí ji například i ostravská Vysoká škola báňská, a to hned na čtyřech fakultách – ekonomické, metalurgie a materiálového inženýrství, bezpečnostního inženýrství a hornicko-geologické.

Například ekonomická fakulta VŠB-TUO zahajuje přednášky pro

seniory už v září. Podmínkou přijetí je věk nad 55 let a minimálně středoškolské vzdělání. Studium má šest semestrů. Senioři se tu seznamují s předměty ekonomie, práva, Evropské unie, psychologie a zdravotní vědy, mohou se též zdokonalit v práci s počítačem.

V současnosti má ekonomická fakulta 191 seniorů z celého kraje, kteří po prázdninách nastoupí do druhého nebo třetího ročníku. Další 138 účastníků tříletého studium letos úspěšně ukončilo a 30. dubna slavnostně promovali. (k)

Fakulta hornicko-geologická už v 19. ročníku nabízí seniorům vzdělávací kurzy zaměřené na problematiku geologie a životního prostředí. Témata jednotlivých kurzů jsou například geologie a životní prostředí, základy geologie – nauka o Zemi apod.

Podrobné informace o studiu na univerzitě třetího věku lze získat na tel. 597 322 239 nebo 597 322 415, ale také na webových stránkách jednotlivých výše jmenovaných fakult – www.ekf.vsb.cz/u3v, www.fmmi.vsb.cz, <http://fbi.vsb.cz/u3v>, <http://geologie.vsb.cz/GP/u3v>. (k)

První přijímačky

Historicky první přijímací zkoušky na Lékařskou fakultu Ostravské univerzity se konaly 15. a 16. července. Ke zkouškám se přihlásilo celkem 650 uchazečů. Kromě 16 z nich, kteří byli přijati na základě výborného prospěchu na střední škole bez zkoušek, bylo vybráno 84 s nejlepšími výsledky v přijímacích zkouškách. (r)

Hledáte školku?

V mateřských školách přes léto většinou probíhají rekonstrukce, některé ovšem také nabízejí zajímavý denní program. Informace o jejich prázdninovém provozu jsou na webových stránkách města (www.ostrava.cz). Tam lze také najít volná místa v MŠ pro školní rok 2010/11. (s)

Milióny pro VŠB-TUO

Město Ostrava rozhodlo o poskytnutí dvou investičních dotací pro Vysokou školu báňskou-Technickou univerzitu Ostrava, a to ve výši 20 a 25 milionů korun. Dvacet milionů korun je určeno na investiční rozvoj VŠB-TUO v roce 2010, který zahrnuje II. etapu rekonstrukce knihovny, pořízení audiovizuální techniky pro Ekonomickou fakultu, rozvoj topologie počítačové sítě, rozvoj serverové infrastruktury a pořízení přístrojového a laboratorního vybavení pro Hornicko-geologickou fakultu. Investiční dotace ve výši 25 milionů Kč bude sloužit k vybavení a zařizení učeben a laboratoří VŠB-TUO v roce 2011. „Žádosti univerzity jsme rádi vyhověli. Dlouhodobě podporujeme rozvoj vysokého školství v Ostravě, protože univerzity poskytující kvalitní výuku a schopné absolventy jsou pro budoucnost tohoto regionu klíčové. Kvalitní zázemí pro výuku s potřebným vybavením a pedagogy je proto nezbytné,“ řekl primátor Petr Kajnar. (av)

Setkání stipendistů města

Vynikající studenti vysokých škol s trvalým pobytem na území města, kteří v uplynulém školním roce získali stipendium města Ostravy, hovořili 24. června na radnici o svém studiu a zejména skládali účty z toho, jakým způsobem uděleného stipendia využili. Výčet jejich „účtování“ byl velmi pestrý a rozmanitý a hovořil nejen o talentu a nadání, ale také o pracovitosti a zapálení stipendistů pro svůj studijní obor. Město Ostrava pravidelně udílí svá stipendia studentům

řádného denního studia magisterského typu a interním doktorandům, kteří bez přerušení studují na vysoké škole v ČR, absolventům vysoké školy nebo konzervatoře, kteří úspěšně ukončili studium v ČR a bez přerušení pokračují ve studiu na zahraniční vysoké škole. Dále také studentům, doktorandům a absolventům VŠ, kteří splňují podmínky výše uvedených cílových skupin a mají ztížené studijní podmínky handicapem. O poskytnutí stipendia rozhoduje zastupitelstvo města. (vk)

V urbanistické soutěži o revitalizaci Výstaviště Černá louka zvítězil nizozemský ateliér Maxwan

Kouzelná vize budoucnosti Ostravy je reálná

ostrava2015

Ostrava 1. února vyhlásila mezinárodní urbanistickou soutěž o návrh revitalizace území Černá louka s cílem vytvořit v centru města lokalitu sloužící multikulturním účelům. Soutěž se konala v rámci kandidatury Ostravy na titul Evropské hlavní město kultury 2015, Klastř Černá louka, jak byla lokalita nazvána, se stal pilotním projektem kandidatury.

Do soutěže se přihlásilo 70 architektonických ateliérů, 63 z nich splnilo podmínky soutěže, a tak bylo z čeho vybírat. Ze zahraničí se zúčastnily ateliéry Maxwan (Nizozemí), NL architects (Nizozemí) a Lacaton & Vassal Architects (Francie). Jedenáctičlenná porota složená z renomovaných urbanistů, architektů a zástupců města Ostravy v čele s architektem Josefem

Pleskotem valnou většinou hlasů rozhodla o vítězi, jímž se stal návrh nizozemského ateliéru Maxwan. Ten má bohaté zkušenosti s úspěšnými projekty v mnoha zemích Evropy, mimo jiné v Londýně, Moskvě, Kyjevě a Antverpách.

Výrok poroty byl jednoznačný

Jak prohlásil předseda poroty architekt Josef Pleskot, vítězný návrh je pozoruhodný v architektonicko-urbanistickém zacházení s prostorem, neklade důraz na jednotlivé budovy, ale hlavně na celek. „Tento návrh vyzařuje nepřehlédnutelné kouzlo. Dokázal spojit město a přírodu, porotu jako celek jednoznačně zaujal,“ hodnotil Pleskot. Také náměstek primátora Lubomír Pospíšil potvrdil, že projekt studia Maxwan nadchl: „Žiji v Ostravě přes 40 let, a přesto mě překvapilo, že přímo

v centru máme tak příhodnou lokalitu.“ Porota se shodla, že vítězný návrh klastru pomohl Ostravě najít příběh pro místo, které je perlou Ostravy. Architekt Pleskot mimo jiné ocenil rychlý, racionální a velkorysý přístup města Ostravy k řešení lokality v současné době nestandardních ekonomických podmínkách.

Vytvoří se prstenec kolem parku

Podnět k návrhu kulturního klastru přišel od mladého architekta Adama Gebriana, který se na kandidatuře města podílil a výhodná lokalita Černé louky mu padla do oka. Ve vítězném projektu oceňuje zásadní skutečnost: „Je to různorodý celek zahrnující koncertní dům, novou galerii, centrum moderní hudby, komplex škol i obytné domy. Každý objekt může být dále dílem různých malých developerů, tvůrčím invencím se nekladou meze, i když bychom rádi dali přednost finančně nenáročným stavbám. Může tak vzniknout netušeně přitažlivý komplex kolem moderního multifunkčního parku 21. století, navíc v bezprostřední blízkosti řeky Ostravice, jejíž tok středem města bude přeměněn na relaxační zónu. Na to navazuje také areál Slezskoostravského hradu a okolí,“ hodnotí.

„Výsledek urbanistické soutěže je zásadním krokem k tomu, aby Ostrava v soutěži o titul Evropské hlavní město kultury uspěla. Jedním ze základních principů projektu kandidatury je realistický idealismus. A tento návrh je něco tak krásného, že když se ho podaří realizovat, dá to naší práci velký smysl,“ prohlásil Čestmír Kopecký, šéf týmu, který kandidaturu města připravuje.

Nic podobného není

Projekt Klastru Černá louka spolu se stavbou městské čtvrti Nová Karolina a realizací obnovy a zpřístupnění industriální památky Dolní oblast Vítkovic tvoří dohromady velkolepý plán rozvoje města, který v současném světě nemá obdoby. Všechny tři rozvíjené lokality budou propojeny, vznikne unikátní, živé, moderní centrum nabízející obyvatelům Ostravy vše potřebné. Podle slov primátora Petra Kajnara bude město o naplnění těchto vizí usilovat i v případě, že Ostrava nezíská kandidaturu na titul. Přísun peněz z evropských fondů by sice byl nižší, realizace projektů by trvala déle, ale náplň této vize budoucnosti města je tak zásadní, že upustit od ní nelze.

V červnu schválilo zastupitelstvo města dvě miliardy korun, které poputují do projektu klastru, celkové náklady tu dosáhnou tři miliard korun. Podle náměstka primátora Lukáše Ženátého pomohou také dotace z evropských fondů, ale i z kraje a od státu.

Práce už započaly

V každé ze tří jmenovaných lokalit však už realizace započala. Divadlo loutek Ostrava, které je součástí Klastru Černá louka, zahájilo v červnu práce na moderní přístavbě. Na Nové Karolině rychlým tempem vzniká obchodně-zábavní centrum. Památkově chráněný vítkovický industriál nabízí nový kulturní prostor v bývalém Dole Hlubina, začíná přeměna objektu plynojemu na konferenční a kulturní centrum, součástí lokality je i zdařile rekonstruovaný bývalý Rothschildův zámeček, který už druhým rokem slouží koncertům a dalším společenským akcím. (h, k)

Vizualizace vítězného návrhu nové podoby výstaviště Černá louka, jak ji navrhli architekti kanceláře Maxwan.

Magické datum 8. září se blíží, konečně se rozhodne o výsledku kandidatury města na evropský titul

Napětí vrcholí, nabídek z kultury mají Ostravané stále více

I přesto, že je léto, kulturní dění v Ostravě nabírá tempo. Ve středu 8. září odborná mezinárodní porota vyřkne konečný ortel – Ostrava bude pro rok 2015 vyhlášena Evropským hlavním městem kultury – nebo také ne. Podle reakcí mnoha lidí právě při kulturních akcích i v médiích drží městu palce tisíce nadšenců, kupodivu i přespolních.

Autorské čtení poprvé

Měsíc autorského čtení v červenci zažila Ostrava poprvé. Letošní jednatý ročník tohoto největšího literárního festivalu v České republice byl věnován památce předčasně zesnulého ostravského spisovatele Jana Balabána. Jako pocta této významné osobnosti české literatury – hlasu nerozlučně spjatému s ostravským prostředím – bylo pojato i festivalové slavnostní zahájení, které se uskutečnilo 1. července ve Staré Aréně – klubu pro kulturu a informace 2015. Součástí byl i křest poslední Balabánovy knihy Zeptej se táty.

Každovečerní festivalová čtení v divadelním sále Staré Arény vždy doplnila beseda publika s autorem. Číst začínal francouzský autor, po něm přicházel český. Předseda Českého centra Mezinárodního PEN klubu Jiří Dědeček se po všechny večery staral o to, aby na francouzských čteních ani

na okamžik nevzniklo zdání jazykové bariéry mezi autorem a posluchači. Dotazy a odpovědi tlumočil se stejnou lehkostí do francouzštiny jako do češtiny. Sám se nakonec stal hlavním aktérem jednoho večera, to když se z účasti na festivalu musel náhle omluvit básník, divadelní dramatik a esejista Cédric Demangeot. Náhradou měli návštěvníci možnost vyslechnout si písně francouzských šansonierů Jacquese Brela a Georse Brassense v českém překladu Jiřího Dědečka. Ostravskému publiku se představili mimo jiné nositelé nejvýznamnějšího francouzského ocenění za literaturu Prix Goncourt – Jacques-Pierre Amette a Annie Saumont. Z českých spisovatelů pak například Ota Filip, Petr Hruška, Petra Hůlová, Michal Viewegh nebo čerstvá nositelka ceny Magnesia Litera Petra Soukupová.

...i s dobrotami

K dovršení francouzské atmosféry si mohl každý účastník dát po francouzském čtení palačinku. Festival doprovázely i ochutnávky sýrů a vín, a návštěvníci tak mohli hýčkat nejen své sluchové, ale i chuťové a čichové buňky. Festival ve spolupráci s Alliance française Ostrava připravil také dvě kreativní dílny pro děti.

Ostrava je zážitek, říkají

Barevnost města si v polovině července potvrdily také tisíce návštěvníků hudebního festivalu Colours of Ostrava. Letos se do něj

zapojil také tým Ostrava 2015 – v klubu Stará Aréna vznikla nová audiovizuální scéna festivalu s názvem INSPIRACE 2015 a zejména mimoostravští návštěvníci pak ocenili letošního novinku v programu Colours Plus – půjčovnu bicyklů s výstižným názvem Colos of Ostrava.

Ve dvou cyklostanech bylo možné půjčit celkem 80 kol. Ta návštěvníkům umožnila rychlejší přesun mezi scénami, častěji s nimi ale vyrazili na výlet. Nejčastěji vyjžděli na Landek a Dolní oblast Vítkovic.

německého Essenu, rakouského Linze nebo slovenských Košic, vyměnili si zkušenosti s přípravou své kandidatury na titul EHMK.

Představujeme se v Praze

Tříměsíční kulturní přehlídka Ostrava v Praze pokračuje v současné době výstavou kaVárna OSTRAVA. Ta seznamuje návštěvníky pražského Mánesu se skvosty Galerie výtvarného umění v Ostravě stejně jako s díly z ostravských soukromých sbírek. K vidění jsou

V galerii na pražském Rašínově nábřeží se představují ostravští mladí umělci, studenti či absolventi fakulty umění OU. Skupina Rekord nabídla performanci valící se mýdlové pěny.

V anketě, kterou po vrácení kol vyplňovali, viděli Ostravu jako chatickou, ale překvapivě pěknou, magickou, obyčejnou, hezkou, nádhernou, barevnou, železnou, malebnou, zvláště krásnou, skvělou a bizarní, ale také jako zážitek nebo jako město, které má charakter.

Inspirace 2015 a konference

Nová audiovizuální scéna Inspirace 2015 v klubu Stará Aréna nabídla návštěvníkům festivalu filmy, klipy, programy o nezávislé scéně, ale také debaty a diskuse. Na YouTube PARTY se pouštěla vtipná a jinak zajímavá videa vyložená z kultovního serveru youtube.com.

Ve dnech 24. a 25. června se ve Staré Aréně konala konference o kultuře a kreativitě, účast byla hojná. Mezi jinými přijeli odborníci ze skotského Glasgowa,

například malby Oskara Kokoschky a Františka Kupky. Výstava potrvá až do 10. září. V Praze Ostrava také prezentuje umění mladé výtvarné generace, a to na výstavě nazvané Ostravský polibek v (A)VOID Gallery na náplavce pod Rašínovým nábřežím.

Letní scéna

Na moravském břehu Ostravice mezi mostem M. Sýkory a lávkou Unie založil tým Ostrava 2015 Letní divadelní scénu Stará Aréna (LDS). 1. srpna tu byl položen základní kámen LDS, od 8. srpna tu začíná slavnostní odpočítávání posledního měsíce kandidatury Ostravy 2015. Nejen to. Uskuteční se tu i premiéra frašky Veselohra na mostě, Zenbuddhistická pohádka, turnaj v žabkách nebo pouštění lodiček. Program bude na LDS trvat až do září. Přijďte se i vy osvěžit k řece letní kulturou! (mh)

V autorském čtení se mimo jiné představil Francouz Claude Mouchard (vlevo), brilantně překládal Jiří Dědeček.

co, kdy, kde ve městě

Průmyslové památky spojeny

Hornické muzeum pod Landekem má od 1. června po 17 letech existence v rámci OKD nového vlastníka. Majitelem je společnost Vítkovice, která chce muzeum zapojit do svých plánů, podle nichž má být vytvořen unikátní celek průmyslových památek. Má být cyklostezkou propojeno s Dolní oblastí Vítkovic vedoucí možná až do Beskyd, ožíví se také jeho program.

Koncerty také na zámečku

Zdařile rekonstruovaný vítkovický Rothschildův zámeček se stává dějištěm mnoha pozoruhodných kulturních akcí. 29. září v něm zahájí sezonu cyklus komorních koncertů známých sólistů a těles, podle Jaromíra Javůrka z Janáčkova máje nebude chybět ani jazz.

Pěvecká soutěž

Fond Janáčkovy Hukvaldy a fakulta umění Ostravské univerzity uspořádal v červnu pěveckou soutěž pod názvem Janáčkovy Hukvaldy v rámci festivalu stejného názvu. V soutěžních kláních různých škol získala cenu Veronika Holbová, Michal Onufer a Petra Nedorostová – všichni z fakulty umění OU. Účastníci soutěže pak vystoupili 27. června v hradním koncertu v rámci pořádaného festivalu.

Černá kostka bude

Nejpozději na podzim příštího roku má být zahájena stavba Moravskoslezské vědecké knihovny, která už léta sídlí v budově magistrátu Ostravy. Na výstavbu tzv. Černé kostky slíbil stát 490 milionů korun, zbytek do výše 1,1 miliardy korun dofinancuje kraj. Navržený projekt architektů Ladislava Kuby a Tomáše Pilaře z roku 2004 je mírně pozměněný, knihovna vyroste na volném prostranství naproti Domu kultury města Ostravy.

Člověk a oheň

Archiv města Ostravy zve na výstavu ve vestibulu Nové radnice s názvem Člověk a oheň, která bude zahájena 2. září v 15.00 hod. Výstava nabídne ukázkou materiálů, které souvisí s ohněm v jeho negativní podobě, ale i v pozitivní síle. Mimo jiné připomene požáry ve městě i protipožární opatření od středověku do období první republiky, představí také patrona hasičů svatého Floriána.

Jdeme na Chinaski

Jednu z nejpopulárnějších kapel ČR čeká na podzim letošního roku velkolepé turné nesoucí název t-music Chinaski tour. V ostravské ČEZ Aréně vystoupí skupina 30. září. Kapela se představí pod vedením renomovaného britského designéra Simona Sidiho, který se podílel na scéně pro takové zahraniční hvězdy, jako jsou Depeche Mode, Tori Amos, Roger Waters nebo Annie Lennox.

Milovníkům opery

Další sezona živých přenosů z Metropolitní opery v Domě kultury města Ostravy začíná 9. října Wagnerovou operou Prsten Nibelungův. Ještě předtím 26. srpna však lze zhlédnout záznam Donizettiho opery Dcera pluku.

Divadlo loutek součástí kulturního klastru Černá louka

Alternativní scéna už roste

Položením základního kamene ve středu 9. června začala výstavba alternativní scény Divadla loutek Ostrava (DLO). Díky přístavbě hlavní budovy vyroste nová alternativní komorní scéna pro zhruba šest desítek diváků.

Realizací projektu dojde také k částečné modernizaci stávající budovy, která byla za rok 1999 vyhodnocena jako Dům roku. Nová scéna má mít široké spektrum využití od inscenací komorního typu přes interaktivní inscenace, které počítají se zapojením dětského diváka. Budou tu i dílny pro děti s handicapem, pro literárně-dramatické aktivity s dětmi mladšího i staršího školního věku až po pořady pro seniory. Divadlo loutek tak naplňuje jeden ze svých cílů – práci se zdravotně postiženými dětmi ze sociálních ústavů a speciálních škol. Prostor se otevře pro profesionální tvůrce i speciální pedagogy – studenty tohoto oboru na středních a vysokých školách.

Nová scéna poslouží také pro představení dětem z mateřských škol, workshopy, alternativní představení s náročnějšími tématy, kterým komorní prostředí pomůže najít diváckou

odezvu, nedělní představení souběžně s inscenacemi v hlavním sále divadla, rozšíří se nabídka pro veřejnost. V neposlední řadě bude přístavba využita během pravidelného mezinárodního loutkářského festivalu Spectaculo Interesse a mezinárodní přehlídky Divadelní pouť bez bariér.

Náklady na přístavbu divadla loutek představují 58 milionů korun (bez DPH). Investor a budoucí provozovatel objektu DLO má jako příspěvková organizace města Ostravy uzavřít smlouvu se svým zřizovatelem na předfinancování a spolufinancování projektu z Regionálního operačního programu v rámci Integrovaného plánu rozvoje města Ostrava – Magnet regionu. Zhruba osm procent objemu financí půjde z rozpočtu města Ostravy, zbytek z fondů EU. S dokončením stavby se počítá v horizontu sedmi až osmi měsíců.

Přístavba alternativní scény Divadla loutek Ostrava se realizuje v rámci projektu Klastr Černá louka. Ten je klíčovým investičním projektem kandidatury Ostravy na titul Evropské hlavní město kultury 2015. (a, o)

Ulice ožijí Folklorem bez hranic

Už XIII. ročník festivalu folklorních souborů s mezinárodní účastí s názvem Folklor bez hranic roztančí i ostravské ulice od 16. do 20. srpna. Přijedou soubory ze Slovenska, Ruska, Turecka, Kapverdských ostrovů,

Chorvatska, Brna, Nového Jičína, Opavy a samozřejmě Ostravy. Zahajovací koncert se tradičně uskuteční v sále Janáčkovy konzervatoře v pondělí 16. srpna v 19.30. Více na www.folklorbezhranic.cz.

Muzikál Marguerite má být špičkový

Vášnivým příběhem lásky má být muzikál Marguerite, který začátkem prosince uvede Národní divadlo moravskoslezské. Jeden z autorů Alain Boublil v červnu navštívil Ostravu a seznámil se s možným obsazením. Muzikál Marguerite měl premiéru v květnu 2008 v Londýně, poté byl uveden ještě v Japonsku. Londýnská verze se však Boublilovi příliš nelíbila, ta ostravská proto dozná řadu změn, mezi něž patří i dvě nové písně. Hudbu k muzikálu složil Michel Legrand, držitel mnoha ocenění, dalším spoluautorem je Claude-Michel Schönberg.

Z jejich dílny pochází nemálo proslavených muzikálů, takže se Ostrava má na co těšit. Ostravskou Marguerite bude režirovat Gabriela Haukovicová. Hrdinkou příběhu je zpěvačka, děj se odehrává v Paříži za druhé světové války. Jak už před časem předslal ředitel NDM Jiří Nekvasil, muzikál musí vytvořit tým kvalitních hereckých, hlasových i pohybových nadaných představitelů, z konkurzu v Ostravě takový tým vzešel. Alain Boublil se o obsazení vyjádřil velmi pochvalně, osobně se také zúčastní říjnových zkoušek. Premiéra se uskuteční 2. prosince. (k)

Sezona s Janáčkovou filharmonií Ostrava začíná 16. září

Už máte předplatné na koncerty?

Velký symfonický cyklus (čtvrťky, pátky) nové koncertní sezony Janáčkovy filharmonie Ostrava začíná 16. září Mahlerovou Symfonií č. 5 cis moll se slovenským dirigentem Jurákem Valčuhou v městském domu kultury.

Janáčkova filharmonie má v domovské Ostravě stále publikum tvořené především milovníky a znalci vážné hudby, kteří tradičně nejen oceňují repertoár, ale také vědí, jaké úspěchy sklízí filharmonie v zahraničí. Další koncerty pak nabídnou díla Dvořáka, Martinů, Berlioze, Bernsteina, Beethovena, Rimského-Korsakova, Čajkovského a dalších velikánů světové hudby. Většinou pod taktovkou dirigenta JFO Theodore Kuchara, hostovat ze zahraničí však budou například německý Justus Frantz, italský Pier Carlo Prizil aj.

Pro mladé je tradičně připravena série koncertů pod názvem Jeunesses musicales na 18. hodinu ve čtvrtek jednou měsíčně. Uvede mimo jiné i některé operní přehledy.

Pondělní komorní cyklus představí jednou měsíčně například Stamicovo kvarteto, Žesťové kvinteto JFO, barokní hudbu v podání skupiny Collegium Marianum, ale také sólisty na violoncello či klavír.

Ostravskému Kubínovu kvartetu je vyhrazeno vždy jedno úterý v měsíci. I jeho repertoár uspokojí každého milovníka klasické hudby – na programu jsou Haydn, Franck, Janáček, Mysliveček, Mozart, Novák a další. Sezona však přinese další mimořádné koncerty pro Ostravu i v cizině – například v Německu, na Slovensku, v provincii vystoupí s JFO houslista Pavel Šporcl, bude i adventní koncert. Více na www.jfo.cz. (k)

Zcela vyprodané byly Veselé paničky windsorské, Bolek Polívka přitahuje

Shakespeare potřetí a úžasný

Hradní nádvoří je skvěle zvolené místo pro divadlo zavádějící do dávných dob. Shakespearova dramata tu vynikají mnohem více než na klasické divadelní scéně. Už třetí ročník Shakespearovských slavností v Ostravě to jen potvrzuje. Osmnáct repríz pěti inscenací na Slezskoostravském hradě se chýlí ke konci, jako lahůdka se 11. srpna na závěr představí anglická divadelní společnost The GB Theatre Company s komedií As You Like It v originále. Teplé letní večery s úplňkem měsíce nad hradbami a k tomu skvělé divadlo – co si přát více? V dalších představeních si ostravští vychutnali Jindřicha IV., Veselé paničky windsorské, Antonia a Kleopatru a Komedii omylů.

O festival je mezi diváky mimořádný zájem nejen kvůli titulům, ale také kvůli hereckým

osobnostem hostujícím i ostravským. Například v novém nastudování hry Romeo a Julie viděli diváci Marka Holého, který si roli Romea zahrál před léty v Ostravě spolu s Janou Bernáškovou, Julii však tentokrát ztvárnila Tereza Dočkalová. V roli chůvy excelovala Jitka Smutná, jejíž dlouholeté angažmá kdysi v Ostravě ji dodnes k tomuto městu váže, ráda se vrací. V dalších představeních lákají další herecké hvězdy – Bolek Polívka, Norbert Lichý, Ladislav Mrkvička, Zdeňka Žádníková, Simona Stašová nebo mnozí slovenští herci. Město shakespeareovský festival každoročně významně podporuje. Je to další, nemalý kamínek do mozaiky ostravského kulturního dění, které je základem kandidatury města na titul Evropské hlavní město kultury 2015. (o)

co, kdy, kde ve městě

Léto v galerii

Galerie výtvarného umění má pestrou letní nabídku. Od 4. srpna vystavuje své práce děkan fakulty umění OU Zbyněk Janáček, od 6. srpna nabízí Nová síň v Porubě Trienále grafiky. Výstava grafických prací R. Kremličky začíná 10. srpna, potrvá až do 24. října. Ve stálé expozici jsou pořád k vidění skvosty evropského umění.

Indiánem aspoň na chvíli

Galerie Slezskoostravského hradu už od 15. června nabízí ojedinělou interaktivní výstavu na téma Mohykáni v Ostravě – legenda pokračuje. Návštěvníci si tu mohou vyzkoušet a osahat některé exponáty nebo navštívit indiánskou chýši. Výstava bez příkras ukazuje historii indiánských kmenů Mohykán, Mohegan a Pequot, potrvá až do 20. listopadu.

Jak žilo „město neřestí“

O historii ostravských nevěstinců a nočního života se můžete hodně dovědět na procházce, kterou Městský informační servis pořádá 14. srpna. Z Prokešova náměstí před radnicí vycházejí skupinky s průvodcem v 10, 11, 14 a 15 hodin na místa, která byla v minulosti neřestí přímo proslavená.

Z věže do věže

Další akci pořádá informační středisko 4. září. Opět z Prokešova náměstí a ve stejných časech mohou zájemci s průvodcem navštívit radniční vyhlídkovou věž, ale také ochoz věže bývalé radnice, dnes Ostravského muzea, na Masarykově náměstí. V muzeu navazuje prohlídka historických fotek i model centra města z dávných dob.

Obdivujete šelmy?

Domov velkých šelem v chráněné krajinné oblasti Beskydy se stal námětem pro putavou výstavu, která je až do 29. srpna otevřena v Ostravském muzeu. Rysi, vlci i medvědi se návštěvníkům představí na fotografiích, kresbách Ludvíka Kunce, ale také v odličkách stop a dalších exponátech. Od 3. září nabídne muzeum pozoruhodnou výstavu skla Yana Zoritchaka.

Sezona začne na náměstí

Po loňském úspěšném zahájení divadelní sezony na Masarykově náměstí operou Prodaná nevěsta také letos Národní divadlo moravskoslezské na 29. srpna připravuje pozoruhodný program, spojí se i s jarmarkem v rámci městské akce LÉTO!!! Předprodej vstupu do divadel začíná už 23. srpna.

Don Quijote v Ostravě

Divadlo klauniky představí 30. srpna na Slezskoostravském hradě jedno z nejhranějších evropských představení v režii Boleslava Polívky. O inscenaci se říká, že prodlužuje život. Svéráznému zpracování osudů Dona Quijota a věrného služebníka Sancho Panzy nechybí humor, nadsázka, fantazie ani mystifikace.

Výsledky odborných výzkumů docenta Jiřího Kanduse znají vědci i lékaři snad po celém světě

Když srdce bije pro zdraví (nejen) horníků

o lidech s lidmi

Lékař, vědecký pracovník, majitel tři atestací v oboru plicním, interním a chorob z povolání, velký popularizátor výsledků medicínské vědy i péče o zdraví v televizi, mezi mladými lidmi na školách i na divadle, autor četných a odbornou veřejností oceňovaných publikací vědeckých i osvětových, člen redakčních rad odborných zahraničních časopisů. To je doc. MUDr. Jiří Kandus, CSc., externí učitel Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze, emeritní prezident Lékařské společnosti J. Ev. Purkyně, soudní znalec Krajského soudu v Ostravě, stále aktivní zaměstnanec Městské nemocnice Ostrava s 55letou klinickou praxí a od poslední červnové středy také čestný občan města Ostravy – jmenován u příležitosti 80. narozenin.

Tohoto ocenění se mu dostalo za vědeckou práci, v níž se dlouhodobě a systematicky zabýval zejména problematikou uhlopkové pneumokoniózy, hutnické silikózy a chronické bronchitidy v populaci Ostravska a dalšími obory medicíny, které úzce souvisí s problematikou zdraví lidí žijících v našem průmyslovém regionu. Výsledky výzkumů na vědeckém pracovišti, v němž dlouhá léta působil, často světově unikátní, byly respektovány a využívány i mimo Českou republiku a stále jsou citovány v odborné literatuře.

Počátky

„Svou lékařskou praxi jsem začínal v padesátých letech. Jako mnoha jiným mladým lidem i mně tenkrát ztížil počátky kariéry můj původ – maminka byla odbornou lékařkou v Ostravě a tatínek bývalým prokuristou důlní společnosti, odkud

byl ve 48. roce vyhozen. S tímto „kádrovým škraloupem“ jsem tedy po ukončení všeobecné medicíny v roce 1955 v Olomouci musel nejprve nuceně ordinovat na Slovensku v Krompaších. Až po dvou letech jsem se vrátil do Ostravy, kde jsem začal vykonávat na Krajské hygienické stanici službu pro doly – fáral jsem do nejtěžších porubů, kde jsem zkoumal pracovní podmínky havířů a podepisoval v odůvodněných případech krácení pracovní doby z osmi na šest hodin kvůli obtížným pracovním podmínkám nebo uděloval jiné výjimky v práci,“ vzpomíná docent Kandus na svá první osudová setkání s budoucí specializací. Ta svým způsobem pokračovala v dalších šesti letech, kdy působil jako závodní lékař na Dole Fučík II – Hedvika, kde mimo jiné fáral a poskytoval první lékařskou traumatologickou pomoc u všech závažných důlních úrazů. Jako lékař – záchranář v 50. a 60. letech – zasahoval při neštěstích i na jiných dolech.

Zlomovým se pro něj stal rok 1964, kdy bylo v Ostravě zřízeno zcela mimořádné pracoviště – Výzkumný ústav pracovního lékařství – a Jiří Kandus uspěl ve své snaze získat v něm zaměstnání.

Lékař vědcem

„V ústavu jsme komplexně zkoumali vliv hornické práce na lidský organismus, výsledky mohly být prakticky využité. Při řešení státních úkolů jsme například navrhli v koupelnách, kterými projde po vyfáření každý horník, rozprašovat léčivý aerosol z minerální vody. Horníkům se tak okamžitě čistily plíce, což jsme objektivně prokázali studiemi.

Hlavním úkolem naší vědecké práce však byl především výzkum uhlopkové pneumokoniózy

Primátor Ostravy Petr Kajnar předává Jiřímu Kandusovi titul čestného občana města.

a hutnické silikózy. V této oblasti jsme získali několik světových prvenství, výsledky našich výzkumů byly publikovány nebo prezentovány na prestižních světových konferencích. Takovou ve světě ojedinělou studií bylo například sledování Caplanova syndromu uhlopků, čili revmatoidní pneumokoniózy. Dále jsme prováděli dlouhodobé bronchoskopografické sledování průduškových změn u horníků se zaprášením plic či výskyt pneumokoniózy a její závislosti na rizikivosti jednotlivých dolů OKR i na jednotlivých typech důlních pracovišť a podobně,“ uvádí docent Kandus. V oblasti hutnictví mimo jiné jako první upozornil na rozdílný vývoj silikózy u mužů a žen. Světové prvenství si vydobyl zjištěním, že v pracovních oděvech a spodním prádle pracujících smolné koksovný i po vyprání dochází v tkáních k postupné kumulaci karcinogenů, které pronikají do organismu a způsobují závažná onemocnění. Tento poznatek byl publikován v USA, tehdejším SSSR i NSR.

„Jako první v republice jsem použil z angličtiny přeložený dotazník BMRC, pomocí kterého jsem vyšetřil přes 10 000 náhodně vybraných osob naší aglomerace a vyhodnotil faktory související s chronickou bronchitidou. V ústavu jsme se zabývali i běžnou populací kuřáků cigaret, negativními účinky prachů a par u nejrůznějších profesí a tak dále. Bohužel veškerý rozsáhlý a komplexní výzkum skončil v roce 1972 násilným zrušením našeho ústavu. Zřejmě se tak stalo i kvůli naší velmi úzké spolupráci se západoevropskou společností EGKS, která se věnovala hornictví (a mimochodem byla předchůdkyní Evropské unie). Nikdo jaksí neviděl,

že jsme spolupracovali i s RVHP – prostě se našla záminka a náš ústav, který zahrnoval vše od základního až po aplikovaný výzkum, musel svoji činnost ukončit. Už nikdy se v této práci nepokračovalo.“

Laboratoř i televize

Doktor Kandus se ale nevzdal. V Městské nemocnici Ostrava v 70. letech zakládá, buduje a rozvíjí do podoby nejkompaktněji fungujícího pracoviště na Ostravsku Laboratoř funkční diagnostiky kardiopulmonálního ústrojí, která je dodnes vyhledávána zvláště při spiroergometrických vyšetřeních pacienty i mimo náš kraj. Navrhl a pomáhal vyrábět lékařské přístroje, které nemohly být v předlistopadové době zakoupeny a dovezeny.

Kromě vydávání původních vědeckých publikací (napsal jich 166) či deseti knižních monografií se vrhá také na popularizační osvětově-vědeckou činnost. V České televizi natočil 9dílný seriál Kuřácké etudy, Šance pro život, Nepřítel nezná slitování, na Nově pak 10 dílů šotů s protikuřáckou tematikou. 50 repríz měl jeho pořad pro mládež o drogách na ostravských divadelních prknech, z rozhlasu si mnozí ještě možná pamatují jeho Šanci pro tři miliony. Okamžitě byl rozebrán více než stotisícový náklad jeho knihy Epištoly k smělým kuřákům.

Z Ostravy kromě krátkého nedobrovolného působení na Slovensku Jiří Kandus přes mnohé velmi lákavé nabídky nikdy neodešel. A jaké má pro svou nezníčitelnou vazbu k tomuto městu vysvětlení? - Prý jej vždy udolal ostravský genius loci...

Vlasta Krzyžanková

Snímek z Výzkumného ústavu pracovního lékařství z roku 1969

Pár příběhů z města železa

z archivu města

Ostrava – město uhlí a železa, to je nejen stále rozšířená představa, ale také název publikace z roku 1947, ve které se uvádí: „Není myslitelná černá Ostrava bez Vítkovických železáren, tohoto ocelového klenotu republiky... Díváme-li se z Hladnova, jeví se nám Vítkovice jako moře komínů, zahalených v mraky kouře, protkané jazyky ohňů a svědčících o mravenčí pílí, která zde vládne...“ Je pravdou, že hutnictví a strojírenství tvořilo a tvoří jedno z hlavních průmyslových odvětví ve městě. Na základě návrhu vynikajícího odborníka, profesora na vídeňském Polytechnickém institutu Franze Xavera Riepla, rozhodl olomoucký arcibiskup Rudolf v roce 1828 o výstavbě vysokých pecí ve Vítkovicích. První pudlovací pec v rakouské monarchii byla zapálena 16. září 1830. Od té doby rostla „...obrovská zahrada hutnických výroben, jimiž protékalo uhlí a železná ruda v různých formách“, jak poeticky uvádí zmíněná publikace.

Pomohlo zbrojení

Vítkovické železářny se dostaly postupně mezi špičku ve svém oboru, čemuž napomohla konjunktura hutní výroby před 1. světovou válkou. Zbrojní dodávky tehdy tvořily značnou část produkce. K nejvýznamnějším zakázkám patřilo pancéřování pro vlajkovou loď rakousko-uherského námořnictva Viribus Unitis. Mimořádně model této pozoruhodné lodi, která převážela po sarsajevském atentátu ostatky Františka Ferdinanda d'Este a jeho ženy Žofie do Terstu, je vystaven ve stále expozici Ostravského muzea. Jednou z nejvýraznějších osobností spojených s osudem Vítkovických železáren byl jejich generální ředitel železáren Paul Kupelwieser. Ve své funkci byl natolik úspěšný, že mu známý německý podnikatel

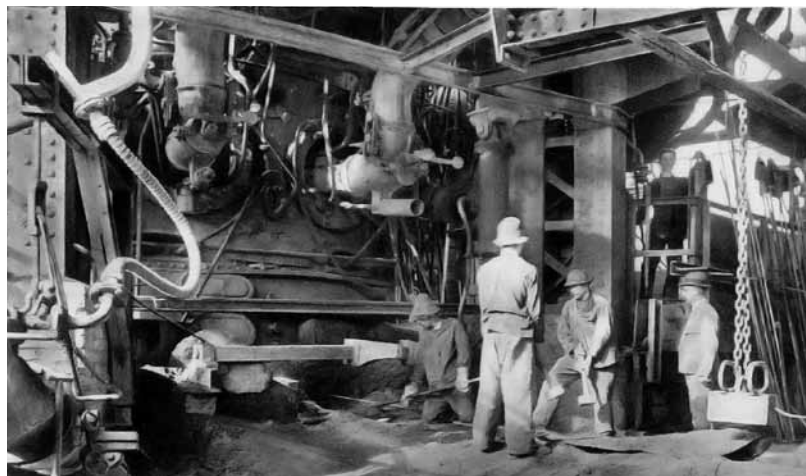
v ocelárenství Alfréd Krupp nabídl při své návštěvě Vítkovic v roce 1883 místo technického ředitele jeho závodů v Essenu s ročním platem osmdesát tisíc marek, což rakouský vlastenec Kupelwieser rázně odmítl. Svou neústupností však narazil u majitelů podniku, především Rothschildů, a v roce 1892 z místa odešel. Z ušetřených prostředků si koupil ostrov Brioni v Jaderském moři a proměnil ho v jedinečnou rekreační oblast. Víno, které se zde pěstovalo, odebírali i ostravští restauratéri. Bylo natolik skvělé, že nový hotel ve Stodolní ulici dostal jméno Brioni.

Přicházely tisíce lidí

Do bouřlivě se rozvíjejících vítkovických železáren směřovaly tisíce lidí z celé monarchie, kteří se zde ucházeli o zaměstnání. Mezi nimi velká skupina občanů z Haliče, odkud pocházela také rodina věhlasného operního pěvce Beno Blachuta. Jeho otec Jan pracoval ve Vítkovických železárnách v letech 1901-1914, kdy byl povolán do vojska. Sám Beno Blachut se tu učil kotlářem od roku 1927. Již zde se projevila jeho láska k hudbě. Zpíval i za rachotu strojů, jak sám vzpomíná: „Hluk dílny byl úmorný, vata v uších nepomáhala. Zběsilý orchestr vzduchových kladiv a revolverů vyzýval, abych s ním soupeřil svým hlasem. Ze všech sil jsem hulákal – co mi na mysl přišlo. Písničky, šlágry, operetní melodie. Vedoucímu kotlářny Bělohávkovi to nedalo a jednou mi povídá, že mám pěkný hlas, proč si tedy nevydělávám zpěvem.“ Tak začala kariéra jednoho z našich nejvýznamnějších tenoristů.

Ostravský „Donbas“

Přesuňme se na chvíli dále, do Kunčic, kde dodnes funguje, i když pod jiným názvem, další hutní podnik. Historie Nové huti, dnes ArcelorMittal, a. s., sahá do roku 1949, kdy se vedle tzv. jižního závodu Vítkovických železáren začal stavět nový hutní gigant, který se stal přímo symbolem nové

Odpich na vysoké peci Vítkovických železáren

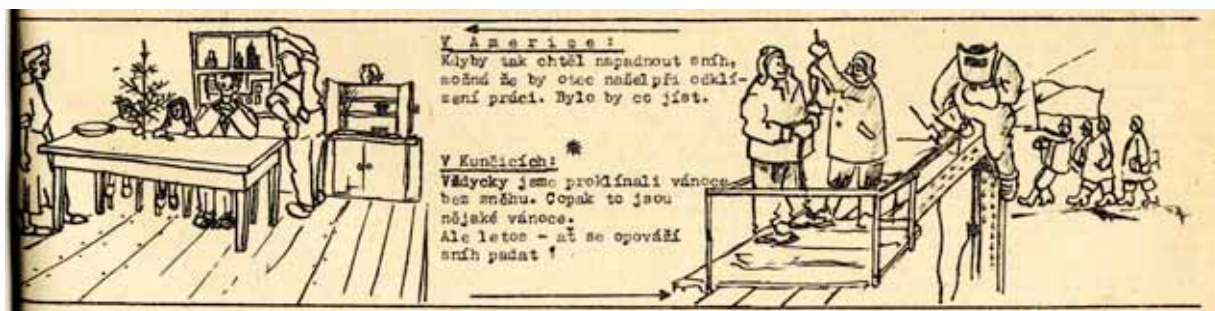

„Naděšení“ noví brigádníci na stavbě NHKG

„ocelové koncepce“ československé ekonomiky. Na ostravském „Donbasu – stavbě mladých budovatelů socialismu“ pracovaly tisíce dobrovolných i v mnoha případech nedobrovolných brigádníků. Nová huť Klementa Gottwalda v Ostravě-Kunčicích, jak byl národní podnik od roku 1951 oficiálně nazván, se stala propagandistickým symbolem první pětiletky (1949-1953). Pro desítky spisovatelů a publicistů byla příkladem nové morálky. Speciální skupinou tvůrců byli tzv. děldopi – dělničtí dopisovatelé, jejichž básně jsou pozoruhodným dokumentem doby. Např. Pavol Kožuch si dal socialistický závazek vytvořit

dokonce celou sbírku s názvem Za mier! V poémě Záruka jsou i tyto dojemné verše: „Kde kvitlo iba bodľačie a zrno kradly myši, tam nový Donbas dnes rastie a ľud sa právom pýši... Kde motýl hľadal sladký pel, kde krt si hrabal diuru, tam nový Donbas vyrastá a ľud vie pravdu celú, že každá tehla, každá věc, určený úkol spraví, že v Novom roku, dľa plánu, budeme ocel taviti...“ Ve všeobecném budovatelském nadšení se nebral zřetel na životní prostředí. Ale to koneckonců není problém pouze 50. let 20. století nebo nejžhavější současnosti. Již v roce 1907 napadl moravsko-ostřavský poslanec dr. Karel Fajfrlík na zemském sněmu majitele zdejších hutí že – „...nemají za vhodné, aby postavili řádné zařízení pro stravování kouře.. (neboť) ...když večer zavěje jihozápadní vítr, naválí se otravný dým od ostravských ulic, tak že je tam sotva možno dýchat.“ Struktura ostravského průmyslu se za posledních 20 let zásadně způsobem proměnila, avšak hutnictví zůstalo nadále jedním z klíčových odvětví zdejší ekonomiky.

Martin Juřica

Kreslený vtíp v odborářských novinách NHKG o situaci dělníka v USA a Kunčicích o Vánocích 1951

Ochutnejte Českou republiku

Agentura CzechTourism ve spolupráci s Asociací hotelů a restaurací ČR a Asociací kuchařů a cukrářů ČR připravila zajímavý projekt Ochutnejte Českou republiku (CzechSpecials), kterým se pokouší oslovit mlsné jazýčky našich i zahraničních hostů.

Posláním projektu je vrátit se ke kořenům typické regionální kuchyně a upozornit na místní a krajové delikatesy. V tradičních evropských zemích na tento trend vsadili už dávno a vyplatilo se. Kulinařská turistika totiž patří mezi nejvyhledávanější segmenty cestovního ruchu.

Také Ostrava bude certifikovaným ostravským zařízením věnovat zvýšenou pozornost v propagačních materiálech, při prezentacích na veletrzích cestovního ruchu a jiných marketingových aktivitách. Restaurace a hotely, které se do projektu zapojí a získají certifikaci, mohou počítat s řadou výhod. V Ostravě to jsou zatím Park Restaurant, restaurace Harmonie Clarion Congress Hotelu, La Brasserie Hotelu Imperial a Restaurace pod Klenbami Hotelu Bonum. Další certifikované restaurace na severní Moravě a ve Slezsku turisté najdou v Havířově, Ostravici a Karlově Studánce.

Podrobnosti o projektu Ochutnejte ČR, podmínky pro získání certifikace a další zajímavosti najdou zájemci na webech www.czechspecials.cz nebo www.ochutnejtecr.cz.

Anna Šašková

Poděkování školáků

I když jsou prázdniny v plném proudu, musíme se vrátit do závěru školního roku a připomenout účast 5. třídy Základní školy waldorfské z ul. Generála Píky v Moravské Ostravě na olympijských hrách v jihočeském Písku. Akci všech waldorfských škol z Česka letos obohatil start dětí z polské Bielsko-Biale.

„Waldorfská olympiáda“ už tradičně kopíruje řecký vzor. První den patří inscenacím antických her, druhý den se sportuje v individuálních a kolektivních disciplínách. Ostravští školáci se v tvrdé konkurenci neztratili. Získali osm

prvních a dvě třetí místa! „Kšiltovky s logem města všem napověděly, odkud jsme. Další propagační předměty města jsme si vyměnili s ostatními účastníky her, především z Polska. Děkujeme panu náměstkovi primátora Daliboru Madejovi, díky jehož laskavosti jsme v Písku mohli důstojně a viditelně reprezentovat Ostravu,“ napsali žáci 5. tř. ZŠ waldorfská Kamila Káňová, Valérie Křížáková, Denisa Watzlíková, Magda Sikorová, Magda Lamaczová, Tereza Résöová, Anežka Tichá, David Štrunc, Kryštof Dokulil, Dominik Šebesta, Matěj Kučera a další. (r)

Mládě jelena sibiřského se má čile k světu

Máte dobroty pro zvířata?

Urodilo se vám na zahrádce hodně rybízu, angreštu, rynglí, jablka, hrušek? Než přebytky vyhodit, raději přineste tyto dobroty plné vitamínů do zoo. Denně do 18 hodin lze přebytky přinášet na vrátnici. Část se ihned zkrmí, část pak zpracuje na zimu. Ovoce nesmí být shnilé či plísňivé, i zvířatům by to škodilo. Nejvíce se na ovoce těší opice, pldožraví ptáci nebo medvědi.

Navíc se v ostravské zoo stále rodí, přibývají mláďata do nejruznějších rodin. Už na jaře získala ostravská zoo pár vzácných pardálů obléčkových, kteří ve výběhu nahradili rysy kanadské. Samička Yala přicestovala z Paříže a samaček Tawi-Tawi z Prahy. Mají se společně postarat o rozšíření rodu, v celém světě jich je jen kolem 150 kusů.

V červnu spatřila světlo světa samička šimpanze, její matka Zira se o ni pečlivě stará. Šimpanzi se v ostravské zoo také mají dočkat nového výběhu po komplexní přestavbě pavilonu vodních ptáků, kde budou k vidění i jiné druhy afrických zvířat.

V posledních týdnech se narodilo několik mláďat wapitího (jelena) sibiřského a také jedno mládě muntzaka malého (jeden z nejmenších druhů jelenů), ten je v historii Zoo Ostrava první. U většiny porodů zvířat chovaných v zoo člověk neasistuje, i komplikace většinou samičky zvládnou samy. Ošetřovatelé je však pravidelně chodí pozorovat, v případě nutnosti zasáhnou. Mláďata wapitího se začátkem července dokonce rodila přímo před zraky návštěvníků – k jejich velké radosti, to se každý den nevidí. (d)

Útulak v Ostravě-Třebovicích nabízí do dobrých rukou

Provozní 4, 722 00 Ostrava-Třebovice, 596 967 288, www.mpostrava.cz, od úterý do neděle 10-17 hodin

CARLOS - 2letý pes, kříženec knírače, většího vzrůstu. V útulku je od dubna letošního roku. Je to temperamentní mladík vhodný spíše na zahrádku než do bytu, potřebuje pohyb. Dobrý hlídač.

LEJLA - skoro dvouletá fenka, kříženec kokršpaněla. Srazil ji automobil a je po operaci pravé zadní končetiny, trochu kulhá, ale jinak je zdravá. Potřebuje zkušeného páníčka, klidnou rodinu, je trochu labilní, nevhodná k dětem.

DASTY - 1,5letý pes, kříženec středního vzrůstu. V útulku je od poloviny dubna letošního roku. Je to klidný pejsek přátelské povahy, může žít v bytě i na zahrádce, i v rodině s většími dětmi.

HOLINA - 1,5letá fenka, kříženec středního vzrůstu. Našli ji koncem dubna v Ostravě-Hrabůvce. Je velmi kamarádká a temperamentní, potřebuje více pohybu. Vhodná do aktivní, sportovně založené rodiny.

kam za sportem

LIGA! POHÁR? Bohatý program mají v srpnu fotbalisté FC Baník Ostrava. Po dvou zápasech s běloruským Dněprem Mogilev ve třetím předkole Evropské ligy UEFA (o postupujícím se rozhodlo po naší uzávěrce) se ostravský fanoušek může těšit na dva atraktivní soupeře v Gambirinus lize. V sobotu 14. 8. (18.15) se na Bazalech představí Sigma Olomouc, v sobotu 28. 8. (18) bude soupeřem Baníku FK Teplice. V případě postupu ostravského klubu do 4. předkola Evropské ligy by Baník bojoval o postup do základní skupiny v termínech 19. a 26. srpna.

NA KONÍČKY DO BĚLÉ. Ve dnech 20. až 22. srpna se na kolbišti JK Baník ve Staré Bělé uskuteční 46. ročník Velké ceny Ostravy CSN v parkurovém skákání. Závody, které musely být v květnu odloženy kvůli záplavám, jsou pořádány s finanční podporou města Ostravy. Dopolední program začíná vždy v 10, odpolední hlavní část ve 13 hodin. Největší pozornost bude upřena na závody ve skoku stupně ST. Sobotní Memoriál plk. Jana Havla a nedělní Velkou cenu Ostravy. Ta se pojede v rámci VIII. kola Českého skokového poháru. (vi)

Náměstek primátora Lubomír Pospíšil losuje soutěže družstev ME ve stolním tenisu.

Evropa zamíří do Ostravy

Pokračování ze str. 1

Losování řídili zástupce Evropské unie stolního tenisu (ETTU) Roman Plese, ředitel turnaje Nikolas Endal a hlavní rozhodčí Petr Bohunský.

Muži České republiky se dostali do skupiny A k obhájcům titulu Německu, Polsku a Řecku. Nasazeným českým ženám, obhájkyním bronzu z mistrovství Evropy 2009 v německém Stuttgartu, do skupiny C vytáhli z osudí týmy Běloruska, Maďarska a Švédska.

Dvouhry a čtyřhry se budou losovat až v průběhu šampionátu.

K bojům ve vítkovické ČEZ Aréně se zatím přihlášily více než tři stovky hráčů a hráček ze čtyř desítek zemí. Stolnětenisová Evropa se k nám vrací po čtyřicetileté absenci, kdy evropský šampionát hostila Praha. Tituly ve dvouhrách obhajují Michael Maze (Dánsko) a Čiňanka v dresu Německa Wu-Tia-tuo. Českými želižky v ohni by měli být Petr Korbel, Iveta Vacenovská a Renáta Štrbíková. (vi)

Ostravská koupaliště - léto jak má být

Navštivte naše vodní areály a koupaliště! Nabízíme atrakce pro nejmenší, dospělé, seniory i vozíčkáře. Objevte vodní svět plný pohody, relaxujte ve vířivých a masážních bazénech, přijďte si zařadit na vnitřních a venkovních tobogánech. Na naše nejmenší čekají skluzavky, fontánky a chrlíče vody. Nudit se nebudou na houpačkách, prolézačkách a na zastíněném pískovišti s atrakcemi. Děti do 6 let mají do všech areálů vstup zdarma. Milovníky sportu příjemně překvapí tenisové kurty s umělým povrchem, fotbalové hřiště s umělou trávou, hřiště pro plážový volejbal a míčové hry, minigolf, kuželna, ale i horolezecká stěna. Novou energii pak načerpáte v relaxačním bazénu. Potěší vás proud divoké řeky, vodní dělo, stěnové masážní trysky, dnová masáž a perlička, vodní lavice či podvodní lehátka. Ve všech našich sportovních a zábavních centrech je bohatá nabídka občerstvení. U nás to prostě žije!!!

Pět tipů pro vás:

- | Nově máme otevírací dobu vodních areálů od 9.00 do 20.00 hodin.
- | Všechny vodní areály jsme pro vás napustili pitnou vodou a důsledně dbáme na hygienu a čistotu v bazénech i v sociálních zařízeních.
- | Je nepříznivé počasí? Nic se neděje, přesuňte se „IN“, čekáme na vás v našich vnitřních areálech.
- | Věděli jste, že u našich areálů (kromě Letního koupaliště v Porubě) můžete parkovat zdarma?
- | Využijte zvýhodněné ceny: vstup po 16. hodině, vstup pro rodiny s dětmi, pro osoby ZTP, děti do 6 let a doprovod osob ZTP mají vstup zdarma.

Vyberte si vodní areál, který vám nejvíce vyhovuje:

- | Letní koupaliště Ostrava-Poruba
- | Vodní svět SAREZA Moravská Ostrava
- | Vodní areál Jih Ostrava-Zábřeh
- | Krytý bazén Ostrava-Poruba
- | Ozdravné centrum Ještěrka Ostrava-Bartovice

www.sareza.cz

SAREZA!!!

Vodní areál Jih
v Ostravě-Zábřehu

Vítězi třídy do 125 ccm Patriku Kolářovi blahopřeje náměstek primátora Vojtěch Mynář. Vlevo je druhý Dušan Novosad a třetí Němec René Lohse.

Bartošův okruh se vydařil

Okruh Františka Bartoše, mezinárodní závody silničních motocyklů a sajdkářů, se jel 3. a 4. července. Akci podpořilo město Ostrava, náměstek primátora Vojtěch Mynář a dalších osobnosti.

Z výsledků: Klasik 175 ccm: E. Klímek (MZ Vihur), Klasik 250 ccm a 350 ccm: P. Navrátil (Yamaha), Klasik 500 ccm: J. Serbousek (Honda), Klasik 750 ccm: P. Kunz (Honda), absolutní vítěz kategorie Klasik: P. Kunz. Sajdkáry: O. Nechanický – R. Boháč (Honda 750), cena Kovovýroby Karafiát: M. a P. Šlezarovi (Suzuki Schmidt). Volná třída: do 125 ccm (GP) P. Kolář (Honda), (SP) M. Holoubek

(Aprilia), do 250 ccm (GP) J. Křen (Yamaha), (SP) P. Jančík (Suzuki RGV), do 600 ccm a absolutní vítěz kategorie Volná: P. Zrzavý (Yamaha). Supermono L. Kamenický (Mali Jawa). Nejrychlejší kolo kategorie Klasik: J. Lefan (Suzuki 750) 103,279 km/h. Nejrychlejší kolo kategorie Volná: M. Jiroš (Yamaha 600) 118,868 km/h.

Okruh Františka Bartoše nese jméno motocyklového závodníka (1926–1987), účastníka mistrovství světa v 50. letech, který na radvanickém závodním okruhu léta pracoval a nedaleko i bydlel. Závodům přihlížela také vdova po slavném sportovci Helena Bartošová. (vi)

fototéma

Obrovský úspěch sklídil už 9. ročník mezinárodního hudebního festivalu Colours of Ostrava. Zhruba 25 tisíc diváků ze všech českých končin i zahraničí od 15. července po čtyři dny zaplnilo nejen koncertní místa, ale také centrum Ostravy. Městu ty každoroční nájezdy mladých sluší, puls Ostravy je o poznání rychlejší. Letos nadchlo i adrenalinové městečko na Masarykově náměstí, mladí se tu vyřádili podobně jako u blízkého vodotrysku. Přespolním se originální řešení vodotrysku moc líbí, v pantujících vedrech přes gejzíry vody skákali jako přes vodu. Až na sobotní silnou podvečerní bouřku bylo počasí skvělé, mladým vedra nevadila. Liják sice zpozdil vystoupení tolik očekávané irské skupiny Cranberries, ale přesto si ji přišlo poslechnout kolem 15 tisíc nadšenců – opravdový rekord! Britskému zpěvákovi Brendanu Perryemu déšť vystoupení zcela zhatil, ten však slíbil, že příští rok přijede znovu. Rocker Iggy Pop čtyřdenní maraton všech možných hudebních žánrů zakončil. Na příští, jubilejní 10. ročník festivalu se všichni těší, mimoostrovští návštěvníci potvrdili, že kupují vstupenky vždy už na podzim. Velmi si pochvalují, že festival opět proběhl bez incidentů a v pohodě. Organizátorům festivalu mnozí složili poklonu. Každoroční stížnosti občanů na hluk chce město příště řešit s organizátorem uspořádáním programu tak, aby se hluk v nočních hodinách snížil. Jak potvrdila ředitelka festivalu Zlata Holušová, místo konání Colours rozhodně nezmění, fanoušci i hudebníci a zpěváci jsou Ostravou i organizací festivalu nadšení. Jak jinak... (K)

Skvělé! Jak jinak...